

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Факультет менеджменту

Кафедра соціально-гуманітарних та правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

 І. М. Пушка

« 01 » « 09 » 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПОЛІТОЛОГІЯ»

Освітній рівень: бакалавр

Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство»

Спеціальність: 206 «Садово-паркове господарство»

Освітня програма: «Садово-паркове господарство»

Факультет: Лісового і садово-паркового господарства

УМАНЬ – 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Політологія» для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 206 «Садово-паркове господарство» освітньої програми «Садово-паркове господарство» – Умань: Уманський НУС, 2022. – 13 с.

Розробник: к. і. н., доцент кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін Доморослий В. І.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін

Протокол від “31” 08 2022 року № 1

Завідувач кафедри доц. Л.В. Машковська
(підпис)

“31” 08 2022 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету лісового і садово-паркового господарства

Протокол від. “01” вересня 2022 року № 1

“01” вересня 20__ року Голова М. В. Шемякін

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3	20 «Аграрні науки та продовольство»	Вибіркова	
Модулів – 2	Спеціальність: 206 «Садово-паркове господарство»,	Рік підготовки	
Змістових модулів – 7		4	4
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		7	7
Тижневих годин для денної форми навчання: Аудиторних -2 Самостійної роботи студента - 3	Освітній рівень: бакалавр Освітня програма: садово-паркове господарство	16	4
		Семінарські	
		14	4
		Самостійна робота	
		60	82
		Індивідуальні завдання	
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення курсу «Політологія» є опанування сутності, характеру, закономірностей сфери політики, політичної дійсності, політичного життя особи і суспільства. Ознайомлення з особливостями та закономірностями політичного процесу, функціонування політичної системи і влади, сутність, форми і методи діяльності суб'єктів політики.

Основні завдання вивчення дисципліни «Політологія»: засвоєння студентами знань з історії політичної думки та теорії політичної науки; вироблення у студентів навичок виокремлювати теоретичні і прикладні аспекти політологічного знання, раціонального та ірраціонального в політиці; отримання знань та уявлень про природу сучасних політичних процесів, сутність і різновиди політичних систем та режимів; здобуття навичок для практичного застосування теоретичних знань з аналізу політичних процесів та явищ в Україні та інших державах.

Програмними результатами вивчення дисципліни «Політологія» є:

- знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства;

- демонструвати навички аналізу ситуації та здійснювати комунікації у різних сферах діяльності організації;

- оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки соціальних процесів;

- демонструвати діяти соціально-відповідально та свідомо на основі етичних міркувань(мотивів), повагу до різноманітності та між між культурності;

- демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Інтегральна компетентність: здобути глибокі знання з політології та інших соціально-гуманітарних дисциплін задля формування гармонійно-розвиненої, цілеспрямованої, активної особистості студента, громадянина і патріота України.

Загальні компетентності:

- ознайомити студентів з історією політичної думки;

- сформувані знання про закономірності функціонування і розвитку суспільного організму як у цілому, так і його окремих підсистем і форм;

- формувати у студентів розуміння про специфіку функціонування і розвитку соціально-гуманітарної системи знань;

- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства;

- здатність застосовувати знання з політології для аналізу суспільно-політичних процесів в Україні та світі;

- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями з суспільних і гуманітарних дисциплін.

У структурно-логічній схемі освітньої програми бакалавр дисципліна «Політологія» викладається на четвертому курсі у першому семестрі. Її вивченню передують такі курси: «Історія та культура України», «Правознавство», «Філософія».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Розвиток політології від найдавніших часів до сьогодення.

Тема 1. Політологія як наука і навчальна дисципліна.

Політологія в системі суспільних наук. Предмет політології. Структура і функції політології. Методологія політології. Сутність, структура і функції політики. Політика і сучасний розвиток українського суспільства.

Тема 2. Історія становлення та розвитку політичної думки.

Політична думка Стародавнього Сходу. Політичні ідеї античності. Політична думка середньовіччя, нового та новітнього часу. Еволюція політичних ідей від часів Київської Русі до козацько-гетьманської держави. Українська політична думка нового та новітнього часу.

Тема 3. Політичне життя суспільства.

Політичне життя в структурно-функціональному вимірі. Виборча система. Політичне життя, як уособлення багатоманітності політичних процесів.

Змістовний модуль 2.

Політична влада і політична система суспільства.

Тема 4. Політична влада.

Влада, як системоутворюючий чинник політичної системи. Основні концепції політичної влади. Форми і механізм політичної влади. Легітимність і принципи поділу влади.

Тема 5. Політичні партії

Сутність і типологія політичних партій і партійних систем. Роль і функції партій у суспільно-політичному житті. Політичні партії в парламентських урядах. Становлення багатопартійності в сучасній Україні.

Тема 6. Політична еліта і політичне лідерство.

Роль еліти в політиці. Природа концепції і класифікація політичного лідерства.

Тема 7. Політичні конфлікти.

Конфлікт, його природа, сутність. Форми перебігу конфліктів. Конфлікт та його види. Параметри та етапи конфліктів. Типи поведінки у конфліктній ситуації.

4. Орієнтовна структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
	денна форма	Заочна форма

	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Політологія												
Змістовий модуль 1. Розвиток політології від найдавніших часів до сьогодення												
Тема 1. Тема 1. Політологія як наука і навчальна дисципліна.	4	2	2									10
Тема 2. Історія становлення та розвитку політичної думки.	16	4	2			10		2				10
Тема 3. Політичне життя суспільства.	14	2	2			10		2				10
Змістовний модуль 2. Політична влада і політична система суспільства												
Тема 4. Політична влада. Прочитати лекцію англійською мовою.	14	2	2			10			2			10
Тема 5. Політичні партії. Запросити для читання лекції к.і.н. доц. УДПУ ім. П. Тичини Гордієнка В.В.	14	2	2			10			2			10
Тема 6. Політична еліта і політичне лідерство.	14	2	2			10						16
Тема 7. Політичні конфлікти.	14	2	2			10						16
Всього	90	15	14					4	4			82

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва тем	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Тема 1. Історія становлення та розвитку політичної думки. 1. Політичні ідеї Стародавнього Сходу та Античності. 2. Політична думка Середньовіччя та Нового Часу. 3. Політичні погляди Новітньої доби. 4. Політична думка в Україні – історія становлення.	4	
2.	Тема 2. Політичне життя суспільства. 1. Політика: сутність, структура, функції. 2. Політичне життя та його прояви. 3. Політичне життя як уособлення політичних процесів.	2	
3.	Тема 3. Політична влада. 1. Влада, як чинник політичної системи. 2. Форми і механізми політичної влади. 3. Легітимність і принципи розподілу влади.	2	2
4.	Тема 4. Політичні партії. 1. Сутність і типологія політичних партій та партійних систем. 2. Політичні партії: роль і функції у політичному житті. 3. Політичні партії та партійні системи в Україні.	2	2
5.	Тема 5. Політична еліта та політичне лідерство. 1. Еліта, лідерство їх суспільна природа. 2. Еліта, лідерство їх концепції. 3. Політичні лідери: класифікація	2	
6.	Тема 5. Політичні конфлікти 1. Конфлікт, його природа, сутність 2. Форми перебігу конфліктів. Конфлікт та його види. 3. Параметри та етапи конфліктів.	2	
	Разом	14	4

6. Самостійна робота

Самостійне вивчення дисципліни «Політологія» неможливе без використання літературних джерел. У наш час знайомство з літературою навіть із самого вузького питання становить нелегке й досить трудомістке завдання. Дисципліна «Інтелектуальна власність» за період свого існування нагромадило величезну кількість літературних джерел - підручників і навчальних посібників, монографій та журнальних статей, публікацій. Тому раціональна організація вивчення літератури курсу особливо необхідна.

Для ефективного використання літератури й виконання поза аудиторної контрольної роботи варто вести конспект підручників. Конспектування інших літературних джерел має рекомендаційний характер. За підручником конспектуються лише ті питання, які через обмежене число лекцій та практичних занять не знайшли відбиття в лекційних конспектах й у зошитах для практичних занять. На лекціях і семінарських заняттях розглядається найбільш складний матеріал, представлений у питаннях для самопідготовки, які наведені до кожної теми курсу. Усі інші питання, викладені в запропонованому підручнику конспектуються в зошиті для самостійних робіт.

Спочатку потрібно ознайомитися з основною (підручниками й навчальними посібниками), а потім з допоміжною (монографіями і статтями) літературою. При цьому важливо вивчити насамперед книги, а потім статті (у першу чергу останніх років видання) - вітчизняні й закордонні.

Матеріал для конспектування доцільно оформляти в такій послідовності:

- 1) назва вивченої теми курсу;
- 2) конспект робіт з питань інтелектуальної власності (з вказівкою назви й сторінок першоджерела);
- 3) конспект вказаних вище питань підручника (виписують їхні заголовки і сторінки підручника);
- 4) конспект (за вибором студента) інших літературних джерел з даної теми (при цьому вказують їхніх авторів, назву, рік і місце видання, сторінки).

№	Назва теми	Години денна	Години заочна
Змістовий модуль 1. Розвиток політології від найдавніших часів до сьогодення			
1	Релігія та її функції релігії в суспільному житті. Релігійні організації в політичному процесі.	10	10
2	Суб'єкти політики. Політична поведінка. Типи політичної поведінки. Основні форми політичної участі. Опитування чи письмова робота 0-5 Національна політика України: проблеми та шляхи розвитку	10	10
3	Громадянське суспільство і політичне життя.	10	10
Змістовий модуль 2. Політична влада і політична система суспільства			
4	Демократія в політичному житті сучасного світу	10	10
5	Світові політико-ідеологічні доктрини	10	10
6	Політика і мораль	5	16
7	Політичні технології	5	16
	Разом	60	82

7. Методи навчання

Під час викладання дисципліни «Політологія» використовуються наступні методи навчання:

Словесні методи навчання:

- лекція — метод навчання, який передбачає розкриття у словесній формі сутності явищ, наукових понять, процесів, які знаходяться між собою в логічному зв'язку, об'єднані загальною темою.
- пояснення — вербальний метод навчання, який передбачає розкриття сутності певного явища, процесу, закону.
- бесіда передбачає використання попереднього досвіду з певної галузі знань і на основі цього залучення їх за допомогою діалогу до усвідомлення нових явищ, понять або відтворення уже наявних знань. З погляду форми проведення виокремлюють два види бесіди: евристичну і репродуктивну. За місцем у навчальному процесі виділяють бесіди: вступну, поточну, підсумкову.

Наочні методи:

- демонстрація — це метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їхньому натуральному вигляді, в динаміці.
- ілюстрація — метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (фотографії, малюнки, схеми, графіки та ін.).
- спостереження як метод навчання передбачає сприймання певних предметів, явищ, процесів у природному чи виробничому середовищі без втручання у ці явища й процеси.

Практичні методи навчання. Спрямовані на досягнення завершального етапу процесу пізнання (практичні та семінарські заняття)

Інтерактивне навчання у вищій школі передбачає докорінну зміну методичних стереотипів, які сформувалися у викладачів. При вивченні дисципліни «Інтелектуальна власність» використовуються наступні форми навчальної діяльності: фронтальна, парна, індивідуальна та групова. Найпоширенішою є групова форма, яка є формою організації навчання в малих групах студентів, об'єднаних загальною навчальною метою за опосередкованого керівництва викладачем і в співпраці зі студентами. Викладач у груповій навчальній діяльності керує роботою кожного студента опосередковано, через завдання, які він пропонує групі та які регулюють діяльність студентів. При викладанні лекційного матеріалу обов'язковим є використання презентацій що є наочною для студентів та дозволяє краще засвоїти матеріал.

8. Методи контролю

Для забезпечення оцінювання студентів проводиться поточно-модульний контроль. З дисципліни «Політологія», для якої підсумковий контроль передбачено у формі заліку, на поточно-модульний контроль виділяється 100 балів.

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання завдань, що передбачені для самостійного опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття; результати експрес-контролю тощо.

Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи

елементів знань та вмінь студентів з того чи іншого модулю.

При контролі виконання індивідуальних завдань, які передбачені робочою навчальною програмою дисципліни, оцінюванню в балах підлягають: самостійне опрацювання окремих питань; написання рефератів, есе; підготовка конспектів навчальних чи наукових тестів; підготовка реферативних матеріалів з публікацією тощо.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули студенти після опанування певного модуля. Модульний контроль проводиться письмово у формі тестів.

Результати поточно-модульного контролю виставляються в журналах обліку роботи викладача.

Повторне виконання модульних контрольних робіт та індивідуальних завдань на вищу кількість балів дозволяється, як виняток, з поважних причин за погодженням викладача, який викладає дисципліну, з дозволу декана факультету до початку підсумкового контролю.

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього семінарського заняття. Час і порядок складання визначає викладач.

У разі, коли студент не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів.

Перездача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем.

Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 61% від максимально можливої суми за цей модуль. В такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання поточно-модульного контролю виставляється як сума набраних студентом балів протягом семестру. Якщо у підсумку студент отримав за рейтинговим показником оцінку "FX", то він допускається до повторного складання поточно-модульного контролю з дисципліни. Студент, допущений до повторного складання поточно-модульного контролю зобов'язаний у терміни, визначені деканатом, перездати невиконані (або виконані на низькому рівні) завдання поточно-модульного контролю, виконати модульні контролю. Рейтинговий показник студента з навчальної дисципліни при цьому визначається за результатами повторного складання і не впливає на загальний рейтинг студента.

9. Розподіл балів, які отримують студенти.

В основу рейтингового оцінювання знань студента закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати студент за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни студент може набрати максимально 100 балів. Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином:

Розподіл балів, що отримують студенти при вивченні дисципліни

Поточний модульний контроль Денна форма									Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					100
40				60					
T1	T2	T3	МК1	T4	T5	T6	T7	МК2	
10	10	10	10	10	10	10	20	10	
Поточний модульний контроль Заочна форма									Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
40				60					
T1	T2	T3	МК1	T4	T5	T6	T7	МК2	
10	10	10	10	10	10	10	20	10	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

Доморослий В. І. Навчально-методичний посібник з дисципліни «Політологія». Адаптований до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу за напрямом підготовки фахівців за спеціальністю 206 «Садово-паркове господарство». – Умань, 2021. – 28 с.

11. Рекомендована література

Базова

1. Бойко О. Д., Горбатенко В. П., Денисюк С. Г., Зеленько Г. І., Коваленко А. О., Корнієнко А. О. Прикладна політологія: навч. посіб. / В.П. Горбатенко (ред.). — К. : Академія, 2008. — 472с
2. Дробінка І. Г. Політологія: Навчальний посібник/ І. Г. Дробінка, Т. М. Кришталь, Ю. В. Підгорецький; Мін-во освіти і науки України. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 289 с
3. Платон. Держава. – К., 2000.
4. Рудич Ф. М. Політологія. – К., 2008.
5. Скрипникова Л. Політологія.- К., 2016. – 252 с.
6. Шляхтун П.П. Політологія. Історія та теорія. –К., 2020. – 500 с.
7. Громадянське суспільство в сучасній Україні: специфіка встановлення, тенденції розвитку / За заг. ред. Ф. М. Рудича. – К., 2008.
8. Політологія. Підручник / за ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенка. – К.: ВЦ «Академія», 2006.
9. Політологія: Навчальний посібник/ Валентина Штанько, Наталія Чорна, Тетяна Авксентьєва, Лідія Тіхонова,; Мін-во освіти і науки України, Науковометодичний центр вищої освіти. - 2-є вид., перероб. і доп. - К.:
10. Політологія. Навчальний підручник для підготовки до іспитів. – К.,2019. – 160 с.
12. Політологія енциклопедичний словник. – К., 2004.

Допоміжна

1. Абизов В.Є., Кремень В.Г. Політичні Рішення: механізм Прийняття. - К., 2008.- 146 с.
2. Вегеш М. М., Остапець Ю. О., Бондар В. Л., Буркало В. В., Зан М. П. Політологія: підручник / — 3-тє вид., перероб. і доповн. — К. : Знання, 2008. — 384с.
3. Доморослий В. І. Діяльність української парламентської громади щодо виборення політичних прав і свобод у II Державній Думі – Етнічна історія народів Європи: Збірник наукових праць. Випуск 51.- К., 2017. – С. 53-59.
4. Михальченко М. І. Банг Х. Х. Взаємодія політики і економіки в умовах прискореної трансформації суспільства як предмет соціально-філософського дослідження. – К., 1999.
5. Ротар Н. Ю. Форми участі населення у політичних процесах: Навч. Посібник. – Чернівці., 2004.
6. Етнополітичні конфлікти у посттоталітарному суспільстві. – К., 2009.
7. Політологія у схемах, таблицях. Визначеннях. – К., 1999.
8. Політологія в Україні: стан та перспективи розвитку. Збірник наукових доповідей і статей. – К., 2000.

Інформаційні ресурси

- 1.Навчальні матеріали та книги з політології [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://pidruchniki.com/politologia>.

2. Офіційне Інтернет-представництво Президента України [Електронний ресурс] Режим доступу - <http://www.president.gov.ua/>
3. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] Режим доступу - [http:// portal.rada.gov.ua/](http://portal.rada.gov.ua/).
4. Політична думка - [Електронний ресурс] Режим доступу www.politdumka.kiev.ua.
5. Наукова бібліотека УНУС [Електронний ресурс] Режим доступу <http://libraru.udau.ua/>
6. Вікіпедія [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>.
7. Сайт кафедри [Електронний ресурс] Режим доступу: [ua.http://social/udau.edu.ua/](http://social.udau.edu.ua/).

13. Зміни у робочій програмі на 2020-2021 н. р.

У робочій програмі відповідно до освітньої програми «Лісове господарство» уточнено компетентності та програмні результати навчання, розширено питання «Політичні партії та партійні системи в Україні», «Еліта, лідерство та їх суспільна природа», оновлено методичне забезпечення та список рекомендованої літератури.